

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Zaprta.
Tehniška fakulteta, Mirje: Predavanje ing. M. Fakina: Uporaba monografije v teoriji železobetonskih konstrukcij.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

10 %

Zaradi preselitve trgovine iz Sv. Petra ceste št. 3 v lastno hišo na Sv. Petra cesti št. 11 se prodaja vse moduo blago **10 %** ceneje. — Se priporoča

Ivrčka IGN. ŽARGI

80-letnico rojstva obhaja jutri v petek g. Ivan Cerar, član križevniške moške kongregacije in 3. reda, sedaj bivač v mestni ubožnici na Japljevi cesti, in se priporoča sobotom pri prijazen spomin pri molitvi.

Trgovine na Vidovdan dne 28. t. m. bodo zaprte samo v času službe božje, to je od 10 do pol 11 predpoldne, dočim bodo pa na praznik Sv. Petra in Pavla v sredo, dne 29. t. m. cel dan zaprte. Združeni trgovci v Ljubljani.

Razstava risarskih del učencev III. realne gimnazije v Beethovnovi ulici je odprta od 19. do 26. junija v risalnici, drugo nadstropje, levo. Razstava je zanimiva. Vstop je občinstvu prost.

Mestni vojaški urad na Ambroževem trgu štev. 7-1, bo v ponedeljek, dne 27. junija radi snajženja uradnih prostorov zaprt.

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo razpisuje tri nagrade v višini 500, 300 in 200 Din za najboljše predloge za naziv sanatorija na Zaloški cesti št. 9. Predloge je vložiti do 30. t. m. pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v »Trgovskem domu«.

Prodaj se bo dne 25. junija ob 11 v skladišču Ljubljana glavni kolodvor nov petlini stroji.

Penetranten smrad udara iz zajezene Ljubljane že sedaj ob deževju in ko zrak še ni preveč razpajen. Kaj bo, ko pritisne vročina? Sedanja rešitev ni prav nič zadovoljiva. Struga se bo morala saj enkrat na teden izprati. Zdravstveni in higijenski interesi gredo pred vsem drugim. Njih čuvar je mestni zdravstveni urad.

Cevlarski most so pred kratkim zopet zaprli, ker ga bodo končno vendar asfaltirali. Da bi le ne trajalo predolgo. Vsa dela tod okoli gredo nekam zelo počasi od rok. Prostor med Medenovo hišo in obrežnim zidom bi se bil lahko že davno zasul in uravnal, prav tako nasip od Cevlarskega mostu do Dvorskega trga.

Pred trnovskega cerkev so nedavno postavili dva stara kandelabra z novimi ličnimi električnimi žarnicami. Cerkev je s tem na večer in ponoči mnogo pridobila in se njena bela fasada lepo odraža od temnega nočnega neba. Fotografirali se pritožujejo, da jim košata kostanja na desni strani Trnovskega mostu branita zajeti celotno sliko cerkve. Ali bi se ne mogla nadomestiti s kakšnim drugim zelenjem?

Surov napad v Sisk. V noči na včeraj je prišlo v Sisk. na Vodnikovi cesti do krvavega spopada. Trgovski potnik Ivan Javoršek, stanujoč na Vodnikovi cesti 13, je hotel pomiriti neke razgrajne, ki so počenja veliki nemir. Tedaj pa so ga razsajati — bili so to trije delavci iz Most — podrli na tla, ga prišli tepsti in eden ga je sunil celo z nožem dvakrat v desno stran telesa. Napadalec so se nato razbežali. Ranjenega Javorška, ki je precej krvavel in ki je dobil občutno, čeprav nenevarne poškodbe, so ljudje pobrali in ga je nato reševalni

Pri motenjih v želodcu in črevih, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopočutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef« grenčice. Sloviti zdravnik hvalilno izborna lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

avto prepeljal v bolnišnico. Zjutraj je polleja aretila vse tri napadalec in jih izročila sodišču.

Hud padeč s kolesa. V torek zvečer je padel na Celovški cesti s kolesa čevlarski pomočnik Mihael Rozman iz Senčurja 46 pri Kranju. Pri padcu si je ob kolesu prerezal dva prsta na roki in žilo. Lekarnar Hočevar je Rozmana obvezal, ker pa je izgubil precej krvi, ga je poslal v bolnišnico.

Dva maščevalca. Policija je prišla nekega Janeza K., brezposelnega delavca, ker je na Poljanski cesti pred neko gostilno pobral raz dve kolesi sedla in sesalke. Janez je v popravi ločeno povedal imeniten izgovor: »Vejo, gospod komisar! Lani je bilo meni ukradeno kolo, sem se hotel pa na ta način maščevati in tudi počasi priti do drugega kolesa.« Seveda mu ta izgovor ni pomagal prav nič in je moral v luknjo. — Aretiran je bil dalje neki drug delavec, ker je na poslopiju »Obnove« razbil dve šipi. Pri zaslišanju je priznal, da se je hotel maščevati nad tverdo, ker ga je odpustila. Odpuščen je bil po lastni krivdi. Ovaden je bil sodišču.

Berač v cerkvi. Berači niso včasih res izrabili čustva ljudi. Vedo, da so ljudje najbolj zbrani s čustvi in duhom v cerkvi. Berač L. G. je videl, kako dajejo ljudje v franciskanski cerkvi sv. Antona in si je mislil: »Kaj bi samo sv. Anton pobiral milodare, mu bom pa malo pomagal.« Postavil se je pred oltarček in tam vzdihoval, zavil oči in moledeval za dinarčke. Res je v cerkvi že nabral skoraj dva kovača in bi morda še več, če ne bi prišel stražnik, ki je odvedel berača sv. Antona na polje.

Razne tatvine. Včeraj je ljubljanska policija prejela kup ovadov zaradi številnih malih tatvin v vrednosti 50 do 100 Din. — Čevlarskemu mojstru Francu Prestovu je bilo z dvorišča Grčarjeve gostilne na Gasilski cesti ukradeno 1600 Din vredno kolo. — Zidarju Ivanu Anžiču, ki je popravljal kurjavo v hiši Pokojniškega zavoda na Miklošičevi cesti, je bil med delom ukraden suknjič, vreden 200 Din.

Pozdrav s kolom. Pred sinočnim je šel 26 letni Ivan Bartolinič, tesar iz Štepanje vasi, domov po Poljanski cesti. V temi pa ga je nekdo počakal in ga udaril s kolom po glavi. Bartolinič je omedlel, nato pa ga je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

Na Rožnik vabi danes na kresni večer gostilna »Rožnik« na ričet in krofe.

Kopalne obleke, damsko perilo, torbice, rokavice in nogavice, ima najceneje Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Ne potrebujem reklame, delo govoril
PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Cerkveni vestnik

Izredno molitveno uro v stolnici od 9—10 imajo nocoj nočni častilci prev. Srca Jezusovega. Molili bodo iz »Večne molitve« 30. uro: Spravne molitve.

Naznanila

Pevcem »Ljubljane«. Drevi ob 8 zelo nujna vaja celotnega pevskega zbora. Ta vaja je zadnja pred počitnicami, zato se naj je gotovo udeležijo vse pevke in vsi pevci. — Pevovodja.

Sklepna produkcija gojencev državnega konservatorija v Ljubljani. V petek, dne 24. t. m. bo ob 20 v Unionski dvorani koncert letošnjih absolventov ljubljanskega državnega konservatorija. — Spored izvajajo: absolvent srednje šole klavirskega oddelka g. Lipovšek Marjan. Absolventke srednje šole solopevskega oddelka gospa Mardec-Olup Mara, dalje absolventka visoke šole, oddelka za solopetje gđ. Verbič Milena in absolvent visoke šole violinskega oddelka g. Sušteršič Vinko. Vse točke sporeda so s spremljevanjem orkestra. Orkestrski part izvaja orkester državnega konservatorija, dirigirajo pa gojenci dirigentske šole prof. Škerjanca Lipovšek Marjan, Müller Gustav in Sušteršič Vinko. Na to sklepno produkcijo, ki je tako po izvajanju, kakor tudi po točkah sporeda koncert visoke umetniške vrednosti, posebno opozarjamo vse prijatelje glasbe. Poudarjamo, da je sklepna, petkova produkcija v Unionski dvorani. Začetek ob 20. Vstopnice v Matični knjigarni in sicer sedeži od 4—10 Din, stojlišča po 2 in 3 Din.

V nedeljo 26. junija vsi v Kolesijo na žegnanjsko veselico pevskega društva »Krakovo-Trnovce«.

Maribor

Oo. Jezuitje v Mariboru. S 1. julijem se, kakor znano, prične prenovitvena dela na poslopiju v Levstikovih ulici 29, kjer se bodo, kakor smo že poročali, jeseni nastanili oo. Jezuitje. V naštju je tudi prireditev skromnega svetlišča v pritličnih prostorih omenjene hiše, ki bo posvečeno presv. Srcu Jezusovemu. Blagoslovitev omenjenega svetlišča se bo izvršila zelo slovesno na praznik Kristusa Kralja.

Jubilej uglednega mariborskega obrtnika. Te dni obhaja znani in ugledni čevlarski mojster Ivan Krois št. na Koroski cesti 50 letnico vztrajnega mojstrovanja. S pridnostjo, uspešnostjo in solidnostjo je znal povzdigniti in utrditi sloves svoje tverde v mestu, pa tudi okolici. Vrlemu someščanu in slavljencu izreka tudi naš list ob redkem in lepem jubileju dela in žrtev najprisrčnejše čestitke.

Poročilo so se v zadnjem času: elektromonter Ivan Zohar in kuharica Marija Gaber, mesarski pomočnik Maska Serbec in trgovska pomočnica Julijana Steinacher, želar Franc Zivko in želarka Terezija Jakopec. Bog daj srečo!

Zrelostni izpiti na realni gimnaziji. Zrelostni izpiti so napravili na realno-gimnazijskem oddelku omenjenega zavoda: Berden Ludovik, Brinar Franc, Čuk Stefan, Čačinovič Rudolf, Gselman Franjo, Hasenöhrl Anica, Herle Albert (oprosčen), Hrovat Franc, Janhuba Rudolf, Kac Boris, Knechtl Peter, Lapatanov Nikolaj, Leban Pavel, Lovše Branko, Mikola Franc (oprosčen), Namestnik Branko, Neme Matija, Ogner Franc, Padler Koloman, Perme Bojan (oprosčen), Pinter Franjo, Sila Franc (oprosčen), Starec Mila, Storch Franc, Tajnik Miloš, Vigel Albert in Zver Stefan. — Na realnem oddelku so napravili izpiti: Bizjak Franc, Čerič Herbert, Majcen Alojzij, Pinterič Dragotin, Pogačnik Hinko, Polič Zoran (oprosčen), Poljanec Zdenko, Rajh Boris, Remic Egon, Skušek Janez, Slana Ivan, Slavinec Branko, Vogrin Alfred in Zej Miroslav.

Trgovine na Vidovdan morajo biti med slovesno božjo službo od 10 do pol 12 zaprte, nato pa odprte ves dan brez opoldanskega odmora. Na praznik sv. Petra in Pavla 29. junija ostanjejo trgovine na splošno željo trgovcev ves dan zaprte.

V etetu mladosti je pokosila smrt Hermino Špesovo, hčerko uglednega mariborskega tesarskega in stavbenega podjetnika g. Špesa na Tržaški cesti. Blaga mladenka je dosegla 26. leto, ko jo je zavrata bolezen vrgla na bolniško posteljo ter jo izgnala iz mnogo obetajočega življenja. Pogreb pokojnice se bo vršil danes ob 16 iz mrtvašnice na mestno pokopališče. Smrt priljubljene Hermine je globoko zadela njene svoje kakor tudi vse prijatelje Špesove hiše. Blag ji spomin, žalostim naše iskreno sožalje! — Umrla je soproga podpredsednika finančne kontrole gospa Marija Benedičič, stara 51 let. Pogreb bo danes ob 15 iz mestne mrtvašnice na franciskansko pokopališče. Pokoj njeni blagi duši, ožaloščenim in hudo prizadetim svojem naše globoko sožalje!

Mariborski upokojenci in upokojenke imajo svoj občni zbor v petek 24. junija ob 18 v veliki dvorani Nabavilne zadruge na Rotovškem trgu.

Zopet nič gradbenih prošnji. V torek se je vršila seja mestnega sveta, na kateri se običajno razpravljajo o gradbenih zadevah. Tokrat je bila seja kratka, ker je bila na dnevnem redu samo ena gradbena prošnja — in še ta samo za leseno šupo. V ostalem je razpravljala mestni svet o običajnih tekočih zadevah. Prejšnja leta je bilo v tem času na kupe prošnji za gradbeno dovoljenje.

Dosežena in potrjena poravnava. Med tverdo I. Finzi, trgovina v Mariboru, Gosposka ulica, in njenimi upniki je dosežena 45 odstotna poravnava. Sodišče je potrdilo poravnavo tverde Avgust in Roza Hölbl, lesna trgovina in posestvo v St. Vidu pri Vuzenici. Dosežena je 62 odstotna poravnalna kvota.

V nedeljo zopet — Ilirija—Maribor. Glasom sklepa JNS se bo odigrala v nedeljo svojačasno preložena tekma za državno prvenstvo med ISSK Mariborom in SK Ilirijo. Upati je, da tokrat ne bo JNS v zadnjem hipu prekalil svojega sklepa. Ilirija pride v Maribor s svojim kompletnim moštvom. Maribor pa ji postavi nasproti enajstoročnik, ki je preteklo nedeljo tako efektivno premagala Zagrebčane. — V nedeljo se prične tudi prvenstvene tekme za mladinski pokal mariborskih klubov. Kot prvi par se srečata mladini SSK Maribora in SK Svobode. Pričetek ob 16 v Ljudskem vrtu kot predtekma srečanju Ilirije in Maribora.

Sabljaško prvenstvo Slovenije. V veliki dvorani Narodnega doma se bo v nedeljo vršil celodnevni sabljaški turnir za prvenstvo Slovenije. Prireditelj, katero organizira sabljaška sekcija SSK Maribora pod vodstvom neumornega propagatorja tega sporta dr. Pichlerja, bo privabila v Maribor najboljše sabljače iz Ljubljane, Zagreba in Grada. V

prvenstvu Slovenije se pomeri mlada maratonska sabljaška ekipa z renomiranimi sabljači Ilirije iz Ljubljane. Zmaga je Ljubljancem sicer zagotovljena, vendar jim bodo dali Mariborčani, ki so se že ob priliki državnega prvenstva v Ljubljani tako lepo postavili ter zasedli v sablji peto mesto, dokaj opravka in tudi presenečenja niso izključena. Po prvenstveni borbi se bo vršil popoldne mednarodni turnir Slovenija—avstrijska Stajerska. Avstrijske zastopajo znani graški sabljači, katere vodi dr. Fuchs, v našem zastopstvu pa bodo med drugimi prvaki Zagreba in Ljubljane. Zvečer se priključi turnirju slavnostna akademija, pri kateri nastopi vojaška godba.

Trg pod dežniki. Kljub dežju je bil včerajšnji mali trg živahen. Blaga je bilo seveda v izobilju, posebno ker sta prispela zopet oba vrtnarska avtomobila iz Čakovca obilo olovorjena s pomladnimi dobrotami. Čakovska vrtnarja so pošiljala redno vsako sredo svoje pridelke v Maribor, dočim jih bo ob sobotah na zagrebški trg. Kupčija je bila živahna, tako na trgu, kakor tudi pod raznimi pomoli in vežami okrog trga, kamor so se prodajalke zatekle pred dežjem. Radi slabega vremena je tudi cena vsem pridelkom občutno padla.

Oproščeni. Radi suma komunistične propagande so se zagovarjali včeraj pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča vrtnar iz Guštanja Ivan Golob, posestniški sin iz Kotelj Ivan Kuhar, delavec iz Guštanja Franc Voh, posestniški sin iz Zgornje Vižinge Anton Uran in delavka iz Kotelj Elizabeta Srebot. Razpravo je vodil v. s. a. Lenart, dr. Tombak, Zemljič, dr. Čemer in Kolšek prisodniki. Zagovorniki so bili dr. Müller, dr. Stefanovič, dr. Štor in dr. Kerschbaumer. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Hojnik. Vsi obtoženci so bili oproščeni.

Grof, tat, vlomilec... Vse troje je združeval v svoji osebi 30 letni Karel Lesjak, katerega so te dni spravili v Mariboru za zapahe. Klatil se je po Nemčiji ter zakrivil dokaj sleparij in drugih pregreh pod raznimi grofovskimi naslovi. Najraje se je izdal za ruskega begunca plemenite krvi. Malo je manjkalo, pa bi se kot grof de Strogonoff poročil v Tuttingenu s hčerko bogatega trgovca. S svojim bodočim tastom je namreč pripotoval v Maribor, od koder je doma, tu pa se je trgovcu le posvetilo, da z bodočim grofovskim zelum ne bo vse v redu. Polleja je sedaj ugotovila, da ima grof na vesti že razne predkazni ter da je s svojim plemenitim naslovom v tujini prav uspešno združeval svojstva tatuna in vlomilca.

Ptuj

Krošnjar Sienica umrl. O divjaškem napadu na dalmatinskega krošnjarja Sienico, ki se je odigral preteklo nedeljo v Sv. Vidu pri Ptuj, smo že ponovno poročali. Dejanje je povzročilo v Ptuj in okolici mnogo pozornosti, ker so bili med šestimi junaki, ki so si upali na enega samega človeka s sekuro, palicami in koli, tudi nekateri Ptujčani. Stanje ranjenega Sienice je postajalo vedno slabše in včeraj je siromak podlegel poškodbam. O smrti ubogega krošnjarja se je naglo raznesla vest po mestu. Veliko pozornost je vzbudila nato vest, da je bilo na odredbo sodišča aretiranih šest napadalcev.

Vlom v vinski klet. V vinski klet posestnika Mihaela Mustafe iz Zupečje vasi so neznanu svedrovci vdrli ter odnesli nad 2 hl vina, 16 kg galice in razne druge predmete.

Ljubljanski potepuhi se zatekajo v Ptuj. Zopet takšen slučaj, ki daje slutiti, da so se ljubljanski potepuhi radi energičnih racij ljubljanske policije razpršili v vse smeri ter si zlasti izbrali naše mesto za svoje pribežališče. Policija je aretirala včeraj kleparskega pomočnika Ernesta Intiharja z Viča pri Ljubljani, katerega iščejo v Ljubljani radi nekkih pregreškov. Odpravili so ga v Ljubljano.

Slovenjgradec

Nezgoda s motornim kolesom se je pripetila rudniškemu kovaškemu mojstru Mihaelu Jurčiču iz Zervaja pri Črni. Prišel je po opravihih v Slovenjgradec in je imel poleg sebe tudi rudniškega kovača Petra Lampreta, ki je bil namenjen domov v Turško vas pri Slovenjgradu. Tik omenjene vasi pa je na večjem ovinku padla vozata veriga s kolesa; vozal je hitro zavrl, da ne bi zavozil v jarek. Pri tem pa se je kolo v loku prevrglo. Lampret je sirmoglavil čez Jurčiča v občestni jarek, kjer se je znašel do pasu v vodi ter dobil na obeh nogah manjše praske; Jurčič pa je tresel ob cestni rob ter oblezel nezavesten. Motorno kolo je močno poškodovano. Oba ponesrečena sta združila v domači oskrbi.

Drago Piskur:

Kresovanje v Beli Krajini

Nocoj je lep večer. Nocoj je skrivnostni večer, večer pesmi in pravljice, večer skrivnostnih čarov in čudovitih tajen... Nocoj zakladi cvetove s svetloplavim sijem, nocoj se sprehajajo vile ob tihih vodah in v mesečini plešejo in rajajo kakor meglica nad zemljo... Nocoj je poseben večer, nocoj je čudna noč: če imaš v čevlju praprotno seme, boš čul, kaj se pogovarja živina med seboj in odkrile se ti bodo neverjetne reči.

Noč, pravijo, ima svojo moč, a nocojšnja ima še posebno, zakaj nocoj je kresni večer. Jutri je sveti Janez Krstnik, ki ga Slovenci že od nekdaj sprejemajo s kresom in pozdravljajo z ognjem.

Nocoj je vsa Bela Krajina razsvetljena od kresov, po vsej Beli Krajini odmeva pesem in vriskanje. Nocoj je kresovanje, zakaj jutri bo Ivanje. Navada, žgati kresove, je že stara, menda kakor človeški rod. Stari pogani so že imeli podobne ognje in pravijo, da so tudi Slovani še iz poganstva prinesli kresovanje s seboj. Tedaj so jih zažigali sprejemajo s kresom in pozdravljajo z ognjem.

Nocoj je vsa Bela Krajina razsvetljena od kresov, po vsej Beli Krajini odmeva pesem in vriskanje. Nocoj je kresovanje, zakaj jutri bo Ivanje. Navada, žgati kresove, je že stara, menda kakor človeški rod. Stari pogani so že imeli podobne ognje in pravijo, da so tudi Slovani še iz poganstva prinesli kresovanje s seboj. Tedaj so jih zažigali sprejemajo s kresom in pozdravljajo z ognjem.

Toda kakor vsem drugim narodnim in pristno ljudskim lastninam se godi tudi kresom. Brezbarvna internacionalnost, ki uničuje vse prave narodne vrednote, za katere pa ničesar ne da, vsaj enakovrednega ne, se v zadnjem stoletju tudi pri nas stanovitno širi in podira, kar najde. Tudi kresom ni prizanesla in čez par desetletij — ako ne še prej — bo kres takšen, kakršna je večina naših narodnih noč, ki jih vidimo ob najbolj neprimernih priložnostih in na najbolj neprimernih ljudeh. Tedaj kresov ne bo več, komaj v muzeju bo morda visela slika, ki bo predstavljala grmado gorečega dračja, okoli katere se gnete mladina, prepeva in skače in raja...

Danes pa je kres, hvala Bogu, še živ ostanek slovenske narodne kulture in narodnega genija, posebno živ pa je v Beli Krajini. Bela Krajina je, kakor vse kaže, še najbolj nedotaknjen del naše slovenske zemlje, zato nam je ohranila največ narodnega bogastva in poezije iz davnih dob. To bodo Slovenci stremeli, kaj vse je Bela Krajina imela in kaj še zmerom ima, če le bomo imeli srečo, da kaj kmalu dobimo celotno sliko vseh narodnih umetnin in vrednot te pastre deželice. Zato pojdemo sedaj za kratek čas tja dol k zeleni Kolpi, da vidimo, kaj vendar počnejo nocoj preljubi naši Belokranjci.

Nocoj je vsa Kolpa rdeča od ognjev, od kresov. Na vsakem griču plapolata grmada in vsa zemlja je posejana z ognji. Je od daleč podobna velikanskemu taborišču. Že nekaj tednov pred Ivanjem so fantje nasekali brinja in smrečja za druga grmadija in dračja in ga znesli na pripravljen prostor. Navadno se kres kuri več let na istem prostoru in poznani kres, kjer se pravi kratkomalo »pri kresu«, »nad kresom«, »pod kresom« itd. V mraku, ko se nad tratami zasvetijo prve kresnice, se zbere vsa soseska, ki spada k dotičnemu kresu, okoli grmade (navadno ima vsaka, vsaj vsaka večja vas, svoj kres), ki jo med petjem in vriskanjem slavnostno zažgejo. Harmonika zahrešči, iz fantovskih grl se izvijejo vrisi in petje doni v veličastno noč, ki mišlja nad rajajočo zemljo... Tu in tam pretrga noč tudi kak možnar ali puška, v zrak bliskane raketa ali baklja. Iskre švigajo in v ogromnih lokih plešejo po zraku, dim se vali pod zvezdnato nebo, ki se razpenja kakor s srebrom posuto ogrinjalo nad vso božjo zemljo... Med petjem in rajanjem dogoreva kres, ki mu začnejo še dolagati, da pregodaj ne pogasne.

Medtem, ko je večina zbrana okoli kresov, pa se nekaj najbrižljivejših deklet zbere spodaj v vasi in se odpravijo od hiše do hiše nabirat za »ivanjsko svatbo«. Že pred kresom se domeniijo, kako in kje bodo napravili svatbo, in določijo tudi one, ki bodo za svatbo zbiralce; navadno se same pogudijo. Ko po gričih in ritkih gorijo kresovi, hodijo »kresnice« (tako jih namreč imenujejo) po vaseh in prepevajo lepe in značilne pesmiče z zategnjenimi, a tembolj občutenimi napavi. V okolici Metlike in Semeča pojejo: »Hvaljen bodi Jezus Kristus! Me smo nocoj malo spale, vaše pule va-

rovale! Daj, Bog, Marija, dobro leto!... Pa zopet nova kritica z refrenom: »Daj, Bog, Marija, dobro leto!« Ponekod pojejo vsako leto nove pesmi, ki jih sproti zlagajo. Ob posebnih prilikah, n. pr. ako se v kakšni hiši kdo mož ali ženi ali kaj drugega, zapojejo posebne, nalaže za to zložene popevke. Slisal sem, da so celo nekemu novomašniku zapele izvirno pesemco v pozdravi! Pa naj reče kdo, da naša narodna pesem več ne živi! O, živi, živi, kar se kaže posebno v tem, da se skoraj v vsakem kraju nekoliko drugače glasi besedilo in naprev. Tako je na koncu Bele Krajine, v Kostelu, oboje že precej spremenjeno. Tukaj pojejo: »Hvaljen bodi Jezus Kristus, daj Marija dobro leto! Mi smo nocoj (nocoj) rano stale, rano stale, kresovale... Bog daj, Bog daj, dobro jutro, daj, Marija, dobro leto!... Sicer pa so te popevke tako dolge, da jih tukaj ne morem v celoti navajati.

Ko dobijo »kresnice« svoj dar — sprejemajo pa vse kar se da porabiti na svatbi — zapojejo lepo pesem, v kateri želijo gospodarju in gospodinji srečo in zdravje pri družini in živini in blagoslov na polju. Če pa se gospodinja ne zmeni za njihovo petje in ne odzove na njihove prošnje, se ji mašujejo s kakšno zbadljivo zaničljivko, kot n. pr.:

»Pred to hišo je ena vrba,
ta gospodar spi ko mrha!...

V Kostelu obdarujejo vse ponoči, okrog Semeča pa pridejo po darove tudi podnevi naslednji dan.

Okoli polnoči — morda kaj prej ali kasneje — začnejo kresovi ugašati, petje pojeja, »kresniki« in »kresnice« se razidejo po kočah... Nad krajino plava mir...

Čez kak teden ali dva, po navadi kar prvo nedeljo po Ivanju, je »ivanjska svatba«. Kresci pravi »svarba«. V kakšno zasebno hišo v vasi se zberejo fantje in dekleta; dekleta preskrbijo jedado, fantje pa poskrbijo za muziko in plačo. Izberejo se ženina — ki mu pravijo v Kostelu »mladoženja« — in nevesto, pa »ženice« (to so tovariši ali drugovi) in »družice«, vse kakor na pravi svatbi. In potem je res nekakšna gostija, kjer se pleše in pije in poje, vendar se ponavadi vse izvrši v

lepem redu in brez vsakršnih neljubih posledic. Vendar moram tudi še to pripomniti, da se »svarba« ne vršijo vsako leto in da je »kresnica« zmerom manj. Med vsakim novim rodom bolj blede zanimanje za »kresovanje« kakor za »jurijevanje«, ki ga v Kostelu več sploh ne poznajo! V okolici Metlike pojejo še tudi pesem, kadar zbirajo in vabijo na kres. Glasi se takole: I.) »Oj, Ivo, k nam na kres! Oj, Ivo, k nam na kres, k nam na kres!... II.) Snoči si nam obečal, da boš z nami kresoval! Oj, Ivo, k nam na kres!... III.) Saj nisi stari deda, da bi doma pekel hlebe! Oj, Ivo, k nam na kres!... To pesem in njeno zategnjeno melodijo dobite v zbirki »Slovenske narodne pesmi«, ki jih je 1911 izdal Alojzij Mihalčič, organist v Metliki.

Na kresni večer zatikajo ponekod med podboje praproti, ki naj bi varovala hišo strele in požara. Okoli Semeča in Črnomlja spletoje venec iz rož in cvetja in ga obesijo na zunanjo stran hiše. Na vsaki hiši visi takšen venec, ki naj bi oznanjal, da je šel mladi svetli Ivan Krstnik.

Kresovanje je lepa in stara ljudska navada, ki bi je bilo škoda, če bi jo izgubili. S kresom je združeno veliko naše narodne zgodovine; od prihoda v naše zemlje, preko nemškega gospostva in turških navaolov — tedaj so imeli še poseben pomen — so naši predniki zažigali kresove in ob njih obujali spomine na nekdajne dni. Tedaj je bila narodna stvarilna moč še aktivna, danes — po vseh znakih sodeč, ne bo več dolgo! Zato vsaj ohranimo, kar imamo, spoštujemo stare spomine. Vživimo se tudi mi v pravo narodno poezijo in bomo prav lahko uživali iz polnih virov, ki nam jih nudi narodni genij in naša dragocena zemlja. Potem nam ne bo vse le prazna zunanost, napih-njen balonček, lepo pisan in svetel, ki pa se razbije ob vsaki bilki in razblini v nič. Potem bo vsa narodna lastnina postala tudi naša, in vsa narodna verovanja bi tudi nam nekaj pomenila, mi bi jih lahko še dvignili in plemenitili. Potem bi vedeli kaj se to pravi, da je nocoj kresni večer, doživeli bi resničnost vseh skrivnostnih in nedoumljivih snovanj, ki se pretakajo skozi svetovje. Sami od sebe bi se zbrali okoli plapolajočega kresa in zapeli in zarajali bi, zakaj nocoj jezdi mimo sv. Janez na belem konju.

Nocoj je lep večer. Nocoj je kresni večer. To je vsa resničnost, ki naj nam zadošča.